

מסורת הש"ס

א) (נמנכד יתן, ב) זכורה ניתו משה' כי ז"ק. א) אש"ן למשה דף ג:ז, ד) שילנה טוס בגילג, ט) דף ז:ז, ו) אש"ן לעצ"ן, ז) מיה טמאה נך ז"ק. ח) ונע"ע תוס' ז"ק מא: ד"ה נפקא ותיס' ממות יז: ד"ה ור"ש, ט) ויש לנחות דליכא לאוקמי כנלשו ורובו דמי לאמו א"י נתיי קלט מוהא טמא ואת נעמיד לאסור חבו וגמל נשה מפני שטובה כמו שכן וארבע וחזיר כדלמיינן לקמן ז"ק. י) גי' רש"י מוהא טמא, ט) ונעי' מוס' נדה ה. ד"ה נקטינן, ט) זכורה אכ ויש להשוו מורחלן על מלכות המקום ז"ק. ט) כדלמיי' ממות מר. כל שש"ן מות מפלין עובד כשמונה עשה כי' דמיח למרע כי' ז"ק.

תורה אור השלם

1. כל פטר רחם לי וכל מקור תזכיר פטר שור ושהו:
ופטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה ותצפיהו כל בבור גניח תפדה ולא יקרא פני רחם:
שמות לו יט כ
2. אך את זה לא תובליל:
ממעלי הגדה וממפריסי תפרק את הגולג' בי מעלה גדה הוא ופרקה איננו מפריס ומצא הוא לקב:
ויקרא יד יד

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ואלו וכו' ולעולם אין נפקין אלא בשה וכו' מפדה בשה למי נך:
ב) ד"ה חמור אדום דעלמא הוא ולמייני:

רבינו גרשום

פר"ך רב אחאי. והכי מצית למעט פטרי סוסים וגמלים מכל דבר דהא פטר חמור אחרינא לא מיתוי להכי אלא תרווייהו צריכי:
דאי כתב רחמנא חד הוה אמריה הוה פטר חמור דבר שהיה בכלל בבור בהבהה הטמאה תפדה: ויצא מן הכלל. דכתב ופטר חמור תפדה בשה ולא לילמד על עצמו כי: א"כ. ולעולם בכל דבר אי"כ לכתוב ופטר חמור תפדה בשה וחמור תפדה בשה פטר פטר תרי ויניינ למה לו פטרי חמור אחתי כל לפרות ולא פטרי סוסים וגמלים כי: כל מקנך חזקין כלל שור ושה וחמור וסוסים ליה ופטר חמור תפדה בשה ותשיב ליה כפרטא: ורי' יוסי הגלילי. אמר לך האי חמור לא הוי כפרטא דפטר הפסיק הענין ואי אהא לדנוי לחמור עם שור ושה בכלל ופרט ולא כלל ופרט הוא: ורבנן אמרי אין ודאי חמור גמי ופטר מההוא פרטא דריווי ופטר הדר וערביה דמוסף על ענין ראשון והוי נמי כפרטא: ורי' יוסי הגלילי. אי"כ הדר פרטא הוא לא לכתוב להי ורי' ושא' פטר: פסיק ליה. ופטר הדר ו' ועריב להו דהוה חד פרטא ורי' יוסי לא משמע ליה האי הדר עריב: ויש בו מקצת סוסים. שדומה לפרה:
או דלמא כיון דזמא טמאה הוא הם והבן וזמא קדוש בכורה קדוש גם הבן הואיל ויש בו מקצת סימן: לא אפרה שילדה מין חמור. כי יש בו מקצת סימן א' חייב דאידי

ס"ג. מקרא אחר (שמות לד) ופטר חמור מפדה בשה אם אינו ענין למעט שאר בהמה טמאה משה שהרי מעטן צפסוק ראשון נתהו ענין למעטן מכל קדושת צבור:
מסקיף לה רב אחא. הא תרווייהו זריכי דאי כתב חד הוה אמינא הוי פטר הבהמה הטמאה תפדה:
וילא מן הכלל ללמד. שפדיונו בשה לא ללמד על עצמו יכא אלא ללמד על הכלל כולו ילא כו' ולעולם א) נפקין בשה ת"ל מקרא אחר ופטר חמור מפדה לומר נך זה בשה ולא אחר בשה:
מעטינאו משה ולעולם בכל דבר. וקדושים צבור:
א"כ נספוב. קרא מיינא חמור בשה מפדה והנא ידענא דבפטר קמישמעי מדהדר כתב פטר ש"מ מדין פטר רחס ממעט להו לשאר בהמות טמאות דאין להם דין זכורה:
כל מקנך טורח. פטר שור ושה ופטר חמור מפדה בשה על פטר כדנדי:

פטר חמור הפסיק הענין.
דלא תדייניה בכלל ופרט דאי אקרא קמא קא מהדר מכדי כתיב לעיל מיניה פטר שור ושה לכמוז וחמור מפדה בשה והנדר אפטר דלעיל אלא מדהדר כתב פטר ש"מ לאו אקרא קמא קמהדר:
וי"ו. דכתב ופטר הדר ערביה והעדריה אקרא קמא דוי"ו מוסף על ענין ראשון:
ור' יוסי. אמר נך אי אקרא קמא קאי לא לכמוז פטר לאפסוקיה ולא נטריך וי"ו לערביה:
והדר עריב להו. למימר דלידייניה בכלל ופרט:
או דלמא כיון. דתרווייהו שוו דמינן בהמה טמאה נינהו לאו שגיחא ימירא הוא וכי אית מקצת סימנים דאם חייב:
סימנין מינשא. חשוכה היא דלע"ג דלישמתי כולי האי מתייבי ליה מקצת סימנין צכורה:
מאי לאו אפי' פרה שילדה מין סוס. וש"מ סימנא מילתא היא וכ"ש כולהו אפי' לא אפרה שילדה מין חמור. דהואיל ותרווייהו בני קדושת ט בהמה נינהו כי אית מקצת סימנין חייב ולה תפשוט מינה אלא חדא:
מאי לאו אסרווייהו. קאי האי ואם יש מקצת סימנין ותפשוט מינה תרתי:
לא אפרה שילדה מין חמור. ונשוט דתרווייהו קדשי זכורות:
אזל חמור שילדה מין סוס למאי הלכא קדמי נה הכא לפטורא. לאשמעינן דנדמה הוי ופטור מן הזכורה כי לית ציה מקצת סימנין דמשום רישא קמתי חמור שילדה מין סוס אזל סיפא לאו עלה מהדר:
חמור אדום א) .
ולמייני צכורה קמ"ל. סתם סוקים אדומים הן:
סימנא זעלמא דלא סחליף נך. גירסתך זמשנה ומינא טהורה שילדה מין טמאה אסור וטמאה שילדה מין טהורה מותר:

זכר
אוצרתיך ס"ד התם הוא דיש לה קרנים והא אין לה קרנים הא פרסותיה סדוקות והא פרסותיה קלוטות אבל הכא דאידי ואידי אין לה קרנים אידי ואידי פרסותיה קלוטות אימא חמור אדום בעלמא הוא קמשמע לן:
ומה הן באכילה כו':
למה לי למיתני שהיוצא סימנא בעלמא הוא דלא תיחלף לך דלא תימא זיל בתריה דידיה והאי טהור מעליא הוא והאי טמא מעליא הוא אלא זיל בתר אימיה מנא הני מילי דתנו רבנן 2. אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה יש לך שהוא מעלה גרה ומפריס פרסה ואי אתה אוכלו ואיזה יזה טהור שנולד מן הטמא או אינו אלא טמא הנולד מן הטהור ומאי ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה הכי

סימן בעלמא הוא. לגרסי' דלא תיחלף לך איזה מותר באכילה דיכל אינש למיטעא ביה:
דלא תימא זיל בתריה דידיה. דנולד אי הוי מין טהור ליהו טהור מעליא הלכך קאמר שהיוצא מן הטהור דויל בתר אימיה אי אימיה טהורה היוצא ממנה אינ' שהוא מין טמא טהור:
או אינו. אפילו טמאה הנולדה מן הטהורה לא תאכלו ומאי ממעלה

הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות ו.

א) **ומה** הן באכילה. מה הוא מיושב יותר שלח דצר א) אלא צפרה שילדה מין חמור ולא חמור א) (הילך פרה):
למה די צמיתני שהיוצא. לקמ"ן דייק מינה מי רגלים של חמור אסורין והכא דייק מדקמני שהיואל שנותן טעם לדצר הוה ליה למיתני והיואל:
א) **ורבי** שמעון נפקא מתא הגמב'. הכא דריש ר"ש

את וצפ' קמא דנמנות (דף יא:.) גבי לבונה אמר ר"ש את לא דריש וז"ל את לא דריש עלה להיא' דרשא מדע מדלא כדמיימתי הכא וא"ת דמשמע הכא מאן דדריש את אסר קלוט כר"ש ורבי יוסי הגלילי דריש צפ' ארבעה ותמשה (ז"ק מא:.) דדריש זעל השור נקי מדמי ולות ואת להנחת עורו וצפ' בהמה המקשה (חולין דף ע:.) שרי קלוט גבי בהמה שמת עובדה ואמר ר' יוסי הגלילי זטמאה טמא צטוהרה טהור דכתיב וכל הולך על כפיו מהלכי כפים א) טמא נך ופריך קלוט זמעי קלוטה ליטמא ש"מ פשיטא ליי' לר' יוסי צטוהרה טהור וי"ל ניחא לישב מילתיה דר' יוסי אפילו למי"ד קלוט שרי א"נצראשו ורובו דמי לאמו איירי דמודה ר' שמעון א) דשרי ויש לדקדק מהכא דהיי הלכמא דלא דרשינן את דקיימא לן כרצנן דשרו קלוט כדמוכח פרק בהמה המקשה (שם עה:.) דלמר הכל מודים צקלוט צן קלוטה צן פקועה שמוחר תרתי תמייה דכריי אינשי ש"מ קלוט שרי א) ואיכא לאוקמא כדנלשו ורובו דמי לאמו אם כן נתיי קלוט א) מהא טעמא ואת יעימדי לאסור חלצו וגמל נשנה מפני שפועה כמו שפן וארבעת כדלמר לקמן וה"ג נימא לר' יוסי הגלילי אזל יש לדקדק מדלמר פרק זנות כותים (נהי דף ה:.) נקטינן אין קושי סותר צינה ואי משכחת מנא דלמר סותר ר' אליעזר היא והתם (דף לה.) מפרש טעמא דר' אליעזר משום דדריש את וצמזמות פ' הנושא (דף קג.) דלמר הזהר צבדו אמנס וקאמר אשת אב הואי ופריך אשת אב נמי דלאורייתא היא את אפיך לזכות אשת אפיך י"ל ניחא ליי' לישב דצרי צי ככולי עלמא א) עוד נראה דאין זה ראה מנדה הוא זקוק לומר א) אי משכחת א) חל לאמר סותר ר' אליעזר היא הא איכא כל ו"ה נתיב דדריש את א):
פירוש. וא"ת לוקמא א) צבדו אב ואם דמשווה צבדו לצבד המקום קידושין (דף ל:.) ולעצור עליו צשני עשה א) (כדלמר תפילה ושימה עשה) י"ל דמשמע ליה דומיא מורא של מקום וזה אי אפשר ורבי עקיבא מרבה תלמידי חכמים דתנן (אבות פ"ד מ"ב) מורא רבך כמורא שמים:
הטמאים

רבינו גרשום (המשך)
דפטורה מן הבכורה כי אין בו מקצת סימנים ואפילו בימיננים פשיטא השתא ומה פרה וכו':
חמור שילדה מין סוס דכי אין בו מקצת סימנין כמביעי דפטור אלא לאו אתרווייהו קאי וש"מ דחמור ילדה מין סוס הואי ופריך אשת אב נמי דלאורייתא היא את אפיך לזכות אשת אפיך י"ל ניחא ליי' לישב דצרי צי ככולי עלמא א) עוד נראה דאין זה ראה מנדה הוא זקוק לומר א) אי משכחת א) חל לאמר סותר ר' אליעזר היא הא איכא כל ו"ה נתיב דדריש את א):
פירוש. וא"ת לוקמא א) צבדו אב ואם דמשווה צבדו לצבד המקום קידושין (דף ל:.) ולעצור עליו צשני עשה א) (כדלמר תפילה ושימה עשה) י"ל דמשמע ליה דומיא מורא של מקום וזה אי אפשר ורבי עקיבא מרבה תלמידי חכמים דתנן (אבות פ"ד מ"ב) מורא רבך כמורא שמים:
הטמאים

אבל הכי

סימן בעלמא הוא. לגרסי' דלא תיחלף לך איזה מותר באכילה דיכל אינש למיטעא ביה:
דלא תימא זיל בתריה דידיה. דנולד אי הוי מין טהור ליהו טהור מעליא הלכך קאמר שהיוצא מן הטהור דויל בתר אימיה אי אימיה טהורה היוצא ממנה אינ' שהוא מין טמא טהור:
או אינו. אפילו טמאה הנולדה מן הטהורה לא תאכלו ומאי ממעלה

סימן בעלמא הוא. לגרסי' דלא תיחלף לך איזה מותר באכילה דיכל אינש למיטעא ביה:
דלא תימא זיל בתריה דידיה. דנולד אי הוי מין טהור ליהו טהור מעליא הלכך קאמר שהיוצא מן הטהור דויל בתר אימיה אי אימיה טהורה היוצא ממנה אינ' שהוא מין טמא טהור:
או אינו. אפילו טמאה הנולדה מן הטהורה לא תאכלו ומאי ממעלה

עין משפט ו גר מצוה

יב א ב מיי פ"ב מהל' צבורות הלכ' ו סג עשין רח' טושי"ע י"ד סימן שטו ע"ף ו:
ג נמי' פ"א מהל' מאללות אסורות הל"ה טושי"ע י"ד סי' עט סעי' ב:ן

שיטה מקובצת

א) אלא בפרה שילדה מין חמור ולא חמור שילדה פרה. וראייתו ספרים שכתוב בהם וחמור שילד כעין פרה וגירסא נכונה היא דטפי הוי חדוש דפטור מן הבכורה מחמור שילדה כעין סוס דאין במינו קדוש בכורה. ע"כ תוספת הרא"ש:
פן עוד נראה דאין זה ראה וכו'. וגי' דאין זה ראייתו דניחא ליה לנטק כ"רא לפי שדבר בקושי עצמו. תוס' הרא"ש:
פן א) ומשכחת תנא דאמר סותר ר' אליעזר היא הא איכא כל הני דרדשי את כיון וכו' וא"ת לוקמה על מוראת אב ואם והשוו כבודן לכבוד המקום וכו' ולעבור בתרי עשה וכו' (עי' תוס' קמא ע"ב צ"ב) כדאמר גבי תפילין שיש ח' עשה וז"ל הרא"ש ז"ל וי"ל דלא משמע ליה להשוות מורא בשר ודם למורא המקום עד שבא ר"ע וכו' ת"ח. לפי שמצינו בהם לשון זה ומורא רבך כמורא שמים אבל ואהבת את ה' אלהיך לא הוה ק"ל לרבות אב ואם ליענך אהבה (דמי' זכיון) שהשוו הכותב (בבב"ם) לכבודו ע"כ מצאתי וגי' דעשות נפל בהנה וגי' מאי דכתבו ואי"ת קאי על דבור הותו' שקביעותו על גבי דאמרו בגמ' כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא פירש וכו' והוה בעיב:

רבינו גרשום (המשך)
דפטורה מן הבכורה כי אין בו מקצת סימנים ואפילו בימיננים פשיטא השתא ומה פרה וכו':
חמור שילדה מין סוס דכי אין בו מקצת סימנין כמביעי דפטור אלא לאו אתרווייהו קאי וש"מ דחמור ילדה מין סוס הואי ופריך אשת אב נמי דלאורייתא היא את אפיך לזכות אשת אפיך י"ל ניחא ליי' לישב דצרי צי ככולי עלמא א) עוד נראה דאין זה ראה מנדה הוא זקוק לומר א) אי משכחת א) חל לאמר סותר ר' אליעזר היא הא איכא כל ו"ה נתיב דדריש את א):
פירוש. וא"ת לוקמא א) צבדו אב ואם דמשווה צבדו לצבד המקום קידושין (דף ל:.) ולעצור עליו צשני עשה א) (כדלמר תפילה ושימה עשה) י"ל דמשמע ליה דומיא מורא של מקום וזה אי אפשר ורבי עקיבא מרבה תלמידי חכמים דתנן (אבות פ"ד מ"ב) מורא רבך כמורא שמים:
הטמאים

ה'תקפ"א (5711 לפנה"ס) היא השנה ה-1107 במסורת היהודית, והיא מתחילה ביום ראשון, ה' באב. לפי הלוח הגרמני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הצרפתי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הרוסי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הסיני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח היפני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח התיאטרוני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הצרפתי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הרוסי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הסיני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח היפני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח התיאטרוני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הצרפתי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הרוסי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הסיני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח היפני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח התיאטרוני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הצרפתי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הרוסי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הסיני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח היפני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח התיאטרוני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הצרפתי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הרוסי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח הסיני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח היפני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב. לפי הלוח התיאטרוני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הבריטני, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח הספרדי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

לפי הלוח האיטלקי, היא מתחילה ביום רביעי, ה' באב.

אישתני מגמל אסור בסימן אפי' מקצת שפיר דמי באכילה. או דלמא לא שנת דלגבי אכילה בעי נמי ראשו ורובו: ויהי' במה טהרה אסור באכילה. בהמה טמאה אסור באכילה. הא ברייתא ר' שמעון היא דאיתו אמר דאסור באכילה וקמי' אס דומה ראשו ורובו לאמו חזי' כבשה: לא בא פלוגתא דרבי' נמי לאכילה בעי ר' שמעון ראשו ורובו לא תל' שה כשבים ושה עזים. ולעולם בעינן נמי קרא אהא אוכל את הגמל וגו' אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד דהיינו דאם יש בו מקצת סימן דומה: תל' שה כשבים ושה עזים. רבה עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה: לא בא כתיב להתיר את המותר. כשיחא אביו נמי כבש אלא להוסיף על המותר על המותר ואיהו זה זה תאכלו: או אינו. דבעי נמי קרא אלא בעורו על הטהור והיינו להוסיף על המותר להתמיר דולד הוי טמא ולעולם בעינן נמי קרא עיבורו מן הטהור תל' שה כשבים מכל מקום ויכין דאמי כבשה אפי' ג' ולא אביו כבש: קרי ליה טמא כו' שמעון. כלומר מוקמי בהאי לישנא ואיהו זה זה טמא שגולד מן הטהור ולא

קמי' זה הירוצא מן הטהור ושהי' דלא בעי ראשו ורובו: האי תנא סבר ליה כותיה בחדא. שטמא שגולד מן הטהור טמא: ופליגי עליה בחדא. ר' שמעון סבר דאינו מותר באכילה עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו כדאמרינן גבי בכורה והאי תנא סבר אפילו מקצת סימן שרי באכילה: ואיכא דמקשי. לברייתא ומותיב ומן פירוקא דמפק' מישפ' בעיין: חוץ מר' אליעזר ומחלוקתו. גבי כו' כדאמר איהו כיו שנחלקו בו ר' אליעזר וחכמים זה תיש' הבא על הצביה אבל שאר רבנן לא אמרי דמיעברא ומפריקי מאי עיבורו מן הטמא לא טמא ממש אלא א"ר ירמיה דאיבער מקלות שאין פריסת סדוקות בן פרה. ומדקרי' להאי קילט טמא דאמר היינו עיבורו מן הטמא ר' שמעון קאמר דטמא היווצא מן הטהור טמא

אישתני מגמל שדומה לאמו במקצת סימניו: **אסור באכילה**. ומאן שמענת ליה דך סברה ר"ש (א) ואס ראשו ורובו כו' וקס"ד דמלקתני לכו צהדי הדדי ש"מ דאפי' לאכילה צעי ר"ש ראשו ורובו: **מדשנקה לאכילה**. דליירי צרישא וקס ליה אצבורה ולא יא אמר אס ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה ש"מ **לאכילה** (ב) סגי במקצת סימניו: **לצבורה אצטריך**. ולעולם צמרוייהו צעינן ראשו ורובו: זה אי אסה **אוכל**. גמל אפי' נולד מן הפרה: **אכל אסה אוכל אחר הבא צמיא אחר**.

של אמו כלומר שדומה לאמו במקצת כגון טמא שגולד מן הטהור דומה לאמו במקצת: **שה כשבים**. שה הבא מנשי כשבים: **להסיר אס המותר**. דכיון דאציו ואמו טהורים לא אצטריך האי קרא דלך את זה תאכלו^(א) לנישרייה: **מ"מ**. מדכתיב שה זה תרי זמני שנע מנייה דאפי' מנד אס ולא מנד האב: **קרי ליה עמא**. לקלוט שגולד מן הטהור: **כר"ש**. דלסר ליה היכא דלץו צו מקצת סימניו וקאמר דאס קו סימן אחד של טהרה שדומה לאמו במקצת מותר: **ופליג עליה בחדא**. דר' שמעון צעי ראשו ורובו: **ואיכא דמקשי**. קושיא להך צרייתא ומתוך הקושיא משיב דבר לשאל' אי

צעי ר' שמעון ראשו ורובו לאכילה או לא: **מי מיעברא**. טהורה מטמא דקמתי ועצורו מן הטמא: **חוץ מר' אליעזר ומחלוקסו**. שחולקין צכוי צפ' אותו ואת צנו צשיטת חולין (דף עט:) אס אותו ואת צנו נוהג צו וקמתי כיו הבא מן תמיש' ומן הצביה אלמא חיה מתעצבת מצבמה לצבייה: **ואמר ר' ירמיה**. האי עצורו מן הטמא דקאמר היינו שמתעצבה מן הקלוט שפרסותיו קלוטות כגמל וכן פרה הוא ואליצא

דר' שמעון קרי ליה טמא וצנו מותר אס דומה לאמו צמינן אחד אלמא לאכילה לא צעי ר"ש ראשו ורובו: **זה וזה גורס**. הסיגר והאיסור גורמינן לזה שיצא מן הוא טמא ואמו טהורה: **ולד טריפס**. ואציו תמיס מן הטמא אסור לנמוש שה כשבים **ועזים: מיא עול מיא נפוק'** והאי **דעכירי הנלא דנישרא הוא**. מחמת מנימות וסרחון הצער: מטמא

לגבי מזבח בעלמא סבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ושאני הכא דאם כן נכתוב **קרא** (י) שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי יהושע אמר לך בעלמא זה וזה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור **ו כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ** עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ת"ש רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמל ואחד גמל הנולד מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה **לאכילה נמי בעי רבי שמעון** ראשו ורובו שמע מינה: שהיוצא מן הטמא **וכו'**: בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי (ז) (ליה) **דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא** להו דלא עכירי ולא דמו לחלב **מיא עול מיא נפוק** כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב

מאי **במגופיה קא מימציי ואסירי** או דלמא **מיא עול מיא נפוק** והאי דעכירי הכלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור **מטמא אלא מן הטמא**

שמע מינה **אכילה נמי בעי ר"ש** ראשו ורובו. דמשמע שאין צו כי אס שני חלוקין מדלג קמתי חלוק שלישי ולימא אס יש צו מקצת סימניו מותר באכילה והדר לימני ואס ראשו ורובו דומה לאמו חייב צצבורה והשתא (ח) רישא יא וסיפא רבותא קמשמע לן

אישתני מגמל שפיר דמי או דלמא לא שנא **א** ת"ש בהמה טהורה שילדה מין בהמה טמאה אסור באכילה ואם דומה ראשו ורובו לאמו חייב בבכורה שמע מינה לאכילה נמי בעי ר' שמעון ראשו ורובו לא לבכורה דוקא דיקא נמי דקא שבקה לאכילה וקם ליה אבכור ש"מ לבכורה הוא דבעי ר' שמעון ראשו ורובו אבל לאכילה לא לעולם אימא לך לאכילה נמי בעי ובכורה איצטריך סד"א הואיל וכתבי **ו אך בכור שור עד** (ט) שיהא הוא שור ובכורו שור ולא תיסגי ליה בראשו ורובו עד דאיכא כוליה קמושמע לן ת"ש **אך את זה לא תאכלו ממועלי הגרה וממפריסי הפרסה** (י) זה אי אתה אוכל אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד ואי זה זה הבא בסימן אחד זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטהור יכול אפילו עבורו מן הטמא ת"ל **שה כשבים ושה עזים** (י) עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה דברי ר' יהושע

ר' אליעזר אומר לא בא הכתוב להתיר את המותר אלא להוסיף על המותר ואיהו זה טמא הנולד מן הטהור ועבורו מן הטמא או אינו אלא עבורו מן הטהור תלמוד לומר (י) שור שה כשבים ושה עזים מכל מקום קרי ליה טמא כרבי שמעון וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד האי תנא סבר ליה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא ואיכא דמקשי ומותיב עבורו מן הטמא מי מעברא והאמר ר' יהושע בן לוי לעולם אין מתעברת לא טמאה מן הטהור ולא טהורה מן הטמא ולא גסה מן הדקה ולא דקה מן הגסה ולא בהמה מן חיה ולא חיה מן בהמה חוץ מר' אליעזר ומחלוקתו שהיו אומרים חיה מתעברת מבהמה וא"ר ירמיה דאיבער מקלוט בן פרה ואליבא דרבי שמעון קאמר (א) וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן אחד האי תנא סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא למימרא דרבי אליעזר סבר זה וזה גורם מותר ור' יהושע סבר זה וזה גורם אסור והא איפכא שמעינן להו (א) ולד טריפס רבי אליעזר אומר (א) לא יקרב לגבי מזבח (ז) ורבי יהושע אומר איקרב

לגבי מזבח בעלמא סבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ושאני הכא דאם כן נכתוב **קרא** (י) שה כשבים ועזים שה ושה למה לי שמע מינה שה מכל מקום ורבי יהושע אמר לך בעלמא זה וזה גורם מותר והכא אם כן לכתוב קרא שור **ו כשב ועז כשבים ועזים למה לי ש"מ** עד שיהא אביו כבש ואמו כבשה ת"ש רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמל ואחד גמל הנולד מן הפרה ואם ראשו ורובו דומה לאמו מותר באכילה שמע מינה **לאכילה נמי בעי רבי שמעון** ראשו ורובו שמע מינה: שהיוצא מן הטמא **וכו'**: בעו מינה מרב ששת מי רגלים של חמור מהו ותיבעי (ז) (ליה) **דסוסים וגמלים דסוסים וגמלים לא מיבעיא** להו דלא עכירי ולא דמו לחלב **מיא עול מיא נפוק** כי קמיבעיא להו דחמור דעכירי ודמו לחלב

אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור **מטמא אלא מן הטמא** אומר לא יקרב למזבח אלמא דסבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ור' יהושע סבר דמותר. לעולם בעלמא כגון לגבי מזבח סבר ר' אליעזר דהו זה וזה גורם אסור שאני הכא לגבי אכילה א"כ הוא דהו זה וזה גורם אסור לכתוב קרא שור כשבים ועזים דהוי שמעע עד שיהא אביו ואמו כבש שה שה למה לי ש"מ שה מ"מ דהו זה וזה גורם מותר: מי רגלים של חמור. מה הן בשותיה. מיא עול מיא נפק. כלומר מים צלולים שהה מים צלולין מוציאין לפיכך מותרין: מאי. האי דעכירו נימא משום הכי דמגופיה מאכירו קא מימציי ואסירי דהוו כחלב שמתמצין מן הגוף ואסירי או דלמא אין מתמצצין אלא על מיא עול מיא נפיק והאי דעכירי משום הכליה מחמת חמימות הבשר הוא ומותרין שאין מתמצצין מגופו: מטמא לא קאמר. דאי אמר הכי הוה משמע כל מה שיוצא מטמא בין עכירי בין לא עכירי: אלא מן

הלוקח עובר חמורו פרק ראשון בכורות

ז.

שמע מינה **אכילה נמי בעי ר"ש** ראשו ורובו. דמשמע שאין צו כי אס שני חלוקין מדלג קמתי חלוק שלישי ולימא אס יש צו מקצת סימניו מותר באכילה והדר לימני ואס ראשו ורובו דומה לאמו חייב צצבורה והשתא (ח) רישא יא וסיפא רבותא קמשמע לן

דרישא קמתי שילדה מין טמאה דאסור אף באכילה וסיפא דקמתי יא ראשו ורובו דומים לאמו חייב אף צצבורה: **זה אי אתה אוכל**. גמל וספן יא כתיבי (א) צקרא אכל אמה אוכל הבא צסימן אחד לאו צסימני טהרה יא איירי דממעלה גרה וממפריסי הפרסה אלא דמיי למקצת סימניו לאמו ציד וצרגל וצלמרו (טו) (ולד) סימני טהרה צעי: **עד שיהא אביו ואמו כבשה**. מדכתיב כשבים ועזים ולא כתיב

כבש ועז דרש ר' יהושע ור' אליעזר יא מדכתיב שה שה תרי זמני והשתא דרשות דר' יהושע אסור לאו (י) הוא דר"א להסיר ולשון לא צא הכמוז דלמר ר"א מנגומגס קצת דמשמע יא הלשון דמקרא זה שדרש ר' יהושע טמא שגולד מן טהור ועיצורו מן הטהור אמר ר"א יא דצא להוסיף על המותר ולהסיר טמא הנולד מן הטהור ועיצורו מן הטמא ולא צא לפרש יא לא צא הכמוז כמו לא צאתה המורה עוד י"ל דצבי אפי' עז ור"פ משה שה נפקא לן עיצורו מן הטהור לך אימר זה להוסיף על המותר ועיצורו מן הטמא: **דו"ץ מרבי אצטריך** ויחפזוקתו. הא דלא קאמר חוץ מן הדולפינן שפריס ורזיס מצני אדם כדלמר לקמן יא לא קשה מידי דלא איירי רבי יהושע בן לוי אלא צצבמה וחיה ולא צצני אדם והנהו צני ימא נינהו:

ופלגי עזיה בחדא. מה שיוכל לדמות דמי קן משום דצמסקנא לאכילה יא פשטינן נמי דצעי ר"ש ראשו ורובו:

והא איפכא שמעינן **אהו ולד טריפס**. למ"ד טריפס יולדת יא ניחא דפליגי צזה וזה גורם אלא למ"ד אינה יולדת מוקמי פלוגתא פרק אלו טריפוס (חולין נח). צעובר ידן אמו יא ומתעברה ולצפוק נטרפה ומיכו אשכחן צעלמא (ז) דר' אליעזר סבר זה וזה גורם אסור ורצנן סברי יא מותר גצי שאור חולין ומרומה ושלחי כל הללמס (ע"ז מט). גצי נגל ממנה יא עלים אלא לצבי יהושע אימיה וצע"ג ללאו דצרי הכל הוא ומה שמזכיר כאן זה וזה גורם יא ופר' אותו ואת צנו (חולין עט:) נקט לישנא דמושפין לזרע האב יא משום דהכא איירי צצבר הבא מהימר ואיסור יעט' (שי"ן שפיר) זה וזה גורם ומיחא קשה כיון דלץן מושפין לזרע האב מליחא טעס מתשצ ולד טריפס זה וזה גורם **א לא יחשצ** (י) שאור גורס ולימסר: מנימות

הוא דבישרא הכלא דבישרא הוא אמר להו רב ששת תניתוה שהיוצא מן הטמא טמא והיוצא מן הטהור טהור **מטמא אלא מן הטמא**

אמר לא יקרב למזבח אלמא דסבר ר' אליעזר זה וזה גורם אסור ור' יהושע סבר דמותר. לעולם בעלמא כגון לגבי מזבח סבר ר' אליעזר דהו זה וזה גורם אסור שאני הכא לגבי אכילה א"כ הוא דהו זה וזה גורם אסור לכתוב קרא שור כשבים ועזים דהוי שמעע עד שיהא אביו ואמו כבש שה שה למה לי ש"מ שה מ"מ דהו זה וזה גורם מותר: מי רגלים של חמור. מה הן בשותיה. מיא עול מיא נפק. כלומר מים צלולים שהה מים צלולין מוציאין לפיכך מותרין: מאי. האי דעכירו נימא משום הכי דמגופיה מאכירו קא מימציי ואסירי דהוו כחלב שמתמצין מן הגוף ואסירי או דלמא אין מתמצצין אלא על מיא עול מיא נפיק והאי דעכירי משום הכליה מחמת חמימות הבשר הוא ומותרין שאין מתמצצין מגופו: מטמא לא קאמר. דאי אמר הכי הוה משמע כל מה שיוצא מטמא בין עכירי בין לא עכירי: אלא מן

כד א מיי פ"ד מהל' תמורה הל' ט ופ"ג מהל' אסורי זמנח הל' יב: בה ב מיי פ"ד מבל' מאלכות אסורות הלכה כ טור ש"ע י"ד סימן פא סעף ב:

שיטה מקובצת

א לא שנא. סימן בהמיה א"ך גמלי: (א) לומר שה (תיבת שור נמחק) ס"א שה שה מ"מ: (ב) קאמר וכרבי שמעון וקאמר: (ג) להו דתנן ולד: (ד) לא יקרב לגבי מזבח. וה"ה דאף להריוט אסור כיון דהו זהו גורם אסור ונקט למזבח להבוא דלר' יהושע שרי אף ליקרב.

חזי' חצינותיו: (א) קרא שור כשבים ועזים שה למה לי: (ב) שור שה כשב ושה עז כשבים ותיבת וצנו נמחק: (ג) ולא תנאי אם ראשו: (ד) שיכא שאביו טמא: (ה) נפיק ושרי והאי יא רישא רבותא קמ"ל וסיפא: יא דקמינן כשארשו ורובו דומים לאמו דחייב אף בבכורה: יא וספן דכתיב בקרא: יא טהרה דמעלה גרה ומפריסי הפרסה איירי אלא בדמי מקצת סימניו לאמו ביד וברגל ואפילו בצמרו: (ט) תיבת ולד היא ר"ת ולא דוקא: (ע) אליעזר דריש מוכתיב שה שה תרי זמני כדאיתא לקמן בשמעתין והשתא כבש דר' יהושע ושה דר' אליעזר: יא תיבת הלשון נמחק: יא ר"א דההוא שה דבא: (א) לפרש דהאי לא בא הכתיב הוי כמו: (א) דה"ך תל' שה שה דנפקא לן מנייה עיצורו מן הטהור הלכך איתר לן זה להוסיף על המותר להתיר אף עיצורו מן הטמא: (א) לקמן משום דלא ותיבת לא קשה מידי נמחק: (א) לאכילה נמי פשטיה דבעי: (א) יולדת כו' ניחא דפליגי בזה וזה גורם אבל למ"ד: (א) אמר ועיברה ולכסרי: (א) סבר זה וזה גורם מותר בני שאור של חולין ושל תרומה: (א) מטמא כוכר (תיבת עצים ל"ש) אלא משום דר' יהושע הוחרב תיבת לכרי נמחק: יא גורם ופג' או"ב: (א) סת גבי פלוגתא דרבי יתודה משום: (א) ושידך זה וזה גורם והיכא דהאיסור רב ע"י תעורבות נקט לישנא דהושפין לזרע האב דכל חד חדר לחודיה שרי ומיחו: (א) גורם לחוי יחשב כחד גורם ולימסר:

רבינו גרשום (המשך)

וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן א' ש"מ דלא בעי ר' שמעון ראשו ורובו דומה לאמו לעולם בעי והאי תנא סבר לה כותיה בחדא וכו' כדאמרינן מעיקרא: למימרא. מאי דר' אליעזר דשרי עבורו מן הטמא משום דסבר כיון דאמו טהורה איצטריך דאביו טמא כיון דהו זהו גורם חולדי יש בו הגרמה דטהור ומותר: ור' יהושע סבר זה וזה גורם אסור. עד שיהא אביו ואמו טהורים דהגורמים שניהם טהורים: והא איפכא שמעינן להו ולד טרפה. אצ"ג דאביו לאו טרפה אלא טהור שלם: ר' אליעזר

רבינו גרשום (המשך)

וקאמר אבל אתה אוכל הבא בסימן א' ש"מ דלא בעי ר' שמעון ראשו ורובו דומה לאמו לעולם בעי והאי תנא סבר לה כותיה בחדא וכו' כדאמרינן מעיקרא: למימרא. מאי דר' אליעזר דשרי עבורו מן הטמא משום דסבר כיון דאמו טהורה איצטריך דאביו טמא כיון דהו זהו גורם חולדי יש בו הגרמה דטהור ומותר: ור' יהושע סבר זה וזה גורם אסור. עד שיהא אביו ואמו טהורים דהגורמים שניהם טהורים: והא איפכא שמעינן להו ולד טרפה. אצ"ג דאביו לאו טרפה אלא טהור שלם: ר' אליעזר